



ДЕНДРОХРОНОЛО́ГІЯ (від *дендро...* і *хронологія*) — вчення про можливості датування подій на основі дослідження річних приростів деревини, аналізу закономірностей її формування протягом історичного періоду. З'ясовує специфіку зміни ширини річних кілець дерев. порід для встановлення часу формування деревини. Виникла Д. на межі *дендрології*, *екології*, *лісівництва*, *кліматології* і виокремилася в самост. наук. напрям, що має теор. і прикладне значення. Методологія Д. базується на залежності змін біот. об'єктів від соняч. активності, оцінці взаємозв'язку змін екол. умов середовища існування і показників біо-продуктивності дерев. порід (індекс приросту річних кілець дерев). Досліджує екол.-біол. показники росту дерев у товщину та зниження приросту деревини в посушливі й холодні роки незалежно від породи та місцезростання (ширина річних кілець, співвідношення ранньої та пізньої деревини в річних кільцях, її щільність).

Результати дослідж. впливу клімату на ріст корабел. сосен у Швеції вперше опублікували 1841 франц. вчені Х. Мартін та А. Браве. 1869 А. Покорний запропонував

методику визначення метеорол. коефіцієнтів за річним приростом стовбурів дводольних рослин по довгому і короткому радіусах. Методику характеристики клімат. умов минулого за річними кільцями і прогнозування посух розробив 1892 Ф. Шведов. Знач. внесок у розвиток Д. зробили А. Дуглас, Т. Бітвінскас, М. Ловеліус, О. Молчанов, в Україні — В. Коліщук.

Рекомендована література

1. Колищук В. Г. Методика исследования прироста древесных растений // Мат. Всесоюз. совещания по вопросам дендрохронологии и дендроклиматологии. Вильнюс, 1968;
2. Битвинскас Т. Т. Дендроклиматические исследования. Ленинград, 1974;
3. Молчанов А. А. Дендроклиматические основы прогноза погоды. Москва, 1976;
4. Коліщук В. Г. Дендрохронологія сосни і дуба останнього тисячоліття на території України // Наук. вісн. Укр. лісотех. університету. Л., 2003. Вип. 13.

П. Т. Яценко

Бібліографічний опис:

Дендрохронологія / П. Т. Яценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21602>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).